

dată mai mult criteriul care a stat la baza selecționării materialului: includerea unor piese cu un înalt conținut ideologic, punind probleme din cele mai ascuțite, dar reprezentând în același timp și realizări artistice valoroase.

Capitolele consacrate uneia sau alteia din literatură sînt precedate de foarte interesante și utile studii de sinteză asupra dezvoltării teatrului și a dramaturgiei clasice în țara respectivă. Pentru lămurirea cititorilor, la sfîrșitul fiecărui volum există note bio-bibliografice, prezentînd diferiții scriitori ale căror creații au fost incluse în volum. Comentariile la piese sînt ample și judicioase.

Culegerea constituie în ansamblu o interesantă contribuție la cunoașterea tezaurului literaturii clasice a unor popoare care astăzi ridică pe aceste temelii edificiul noii culturi socialiste.

Tatiana NICOLESCU

O bună inițiativă

Cele șase teatre de limbă maghiară ocupă un loc de seamă în viața artistică a țării noastre. Publicul din Capitală a aplaudat nu o dată spectacolele de înaltă ținută artistică date de actorii maghiari din Tg.-Mureș, Cluj, Baia-Mare sau Oradea, iar numele unor artiști ca Poor Lilli, Kovács György, Tompa Miklós, Dely Ferencz, distinși cu Premiul de Stat sau cu titlul de maestru emerit al artei din R.P.R., sînt bine cunoscute publicului românesc. Dar în timp ce teatrul de limbă maghiară este în plină dezvoltare în țara noastră, oglindirea în presă a acestei dezvoltări lasă mult de dorit. Săptămînalul „Utunk”, organ al Uniunii Scriitorilor, trebuie să facă față în primul rînd cerințelor dictate de viața literară; e natural deci, ca oglindirea vieții teatrale să treacă pe planul al doilea în această publicație. Cotidianul „Előre”, de asemenea, preocupat de sarcinile multiple ale construcției socialiste, nu se poate ocupa decît sporadic de activitatea teatrelor.

Iată pentru ce, comitetul redacțional al revistei „Igaz Szó” a crezut necesar să se preocupe mai intens de problemele artei teatrale. „Igaz Szó” e de fapt organul Uniunii Scriitorilor — Filiala Tg.-Mureș — în care își găsesc un larg ecou cele mai variate probleme din domeniul literaturii maghiare din R.P.R. Începînd cu numărul 2/1956, în paginile „Igaz Szó”-ului găsim și un bogat material din viața teatrelor de limbă maghiară. E vorba despre un fel de „supliment”, în care

cititorul este informat despre problemele cele mai importante care frămîntă pe oamenii de teatru. Inaugurînd noua rubrică a revistei, redactorul-șef Hajdu Gyözö scrie între altele: „Am dori ca suplimentul nostru teatral să devină un atelier de creație, unde în fiecare lună să-și dea înlînire — pe lingă actori și regizori — scriitorii, artiștii plastici și compozitorii. Sîntem convinși că aceste înlîniri, confesiunile actorilor și regizorilor, operele poezilor, prozatorilor și criticilor vor apărea ca o minunată expresie a colaborării creatoare menită să asigure dezvoltarea neîncetată a artei teatrale maghiare din patria noastră.”

Simpla parcurgere a conținutului revistei arată că rubrica „Teatru” a „Igaz Szó”-ului ține să respecte programul de mai sus. Astfel, chiar cu numărul 2, revista a început să publice amintiri și mărturii scrise de actori. În amplul său articol intitulat „Fără sufler”, Kovács György, laureat al Premiului de Stat și artist emerit al R.P.R., trece în revistă bogata sa activitate teatrală de mai bine de două decenii, evocînd soarta tristă a actorului în anii regimului burghezo-moșieresc, și făcînd o serie de observații juste pe marginea activității actuale a teatrelor maghiare din țara noastră; autorul insistă mai ales asupra necesității schimbului de experiență dintre teatrele maghiare și cele românești; de asemenea, el se ocupă îndeaproape de problema educării noii generații de actori, în condițiile favorabile create de regimul nostru. În numărul 3, un actor tînăr, Lohinszky Loránd, schițează drumul parcurs de prima promoție a Institutului de Teatru „Szentgyörgyi István”, arătînd năzuința tinerilor noștri artiști de a pași pe linia tradiției progresiste a artei scenice — năzuință îmbinată cu căutarea de noi procedee aplicate în scopul zugrăvirii veridice a omului nou.

Rubrica revistei „Igaz Szó” tinde să devină într-adevăr un atelier de creație comun al scriitorilor și actorilor. Astfel, chiar din numărul 3, scriitorii au început să colaboreze în această direcție: Sütő András, laureat al Premiului de Stat, a scris un articol plin de vervă despre felul cum Erdős Irma, interpretă a rolului principal din piesa *Învățătura* de Bródy Sándor, a reușit să reliefeze în mod convingător conținutul de idei al operei; în același articol, Sütő respinge cu nedismulată ironie, o critică — pe care el o socotește nejustă — la adresa actorului András Márton.

Ceea ce asigură suplimentului teatral al revistei „Igaz Szó” un succes deosebit

în rîndurile cititorilor, este faptul că redacția ține să evite alunecarea pe calea șablonului în critica noastră teatrală. Cronicile dramatice ale revistei, de pildă, se axează totdeauna pe o anumită problemă, încercînd să sublinieze un aspect sau două ale spectacolului respectiv. Szentimrei Jenő de exemplu, vorbind despre o comedie de Lope de Vega, interpretată de absolvenții Institutului de Teatru, se ocupă în primul rînd de ceea ce „făgăduiește” fiecare dintre tinerii actori. De asemenea, Jordáky Lajos, în articolul său despre cel de al 100-lea spectacol al dramei *Făclia* de Illyés Gyula la Teatrul Secuiesc de Stat din Tg.-Mureș, pune accentul pe analiza amplă și documentată a interpretării date de Kovács György și András Márton, interpretări pentru care cei doi actori au fost distinși cu Premiul de Stat.

În numărul 2 al revistei, Déak Tamás analizează felul cum Orosz Lujza de la

Teatrul Maghiar din Cluj a interpretat rolul Emiliei în piesa *Citadela sfărîmată*. În numărul din martie, același critic se ocupă de trei spectacole din București: *Don Carlos*, *Nora* și *Patriotica Romînă*. Ar fi de dorit ca și criticii romîni să-și spună cuvîntul în paginile „Igaz Szó”-ului.

Noua rubrică teatrală a revistei „Igaz Szó” e totdeauna însoțită de clișee care ilustrează multe din momentele și interpretările cele mai reușite ale spectacolelor analizate în cronici. E de regretat faptul că uneori clișeele nu sînt însoțite de... articole, fapt care poate să dea o nuanță oarecum formală în oglindirea vieții teatrale. Dacă facem însă abstracție de aceasta, putem considera că colecțivul redacțional al revistei „Igaz Szó” a pornit pe un drum bun.

Olah TIBOR